

UPPHÄVNING AV BESLUTET ENLIGT 58 OCH 58 D § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR (LSAVI/8580/2021) I KOMMUNERNAS OMRÅDEN I EGENTLIGA FINLAND

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland har 3.8.2021 genom ett beslut med stöd av 58 § och 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar förordnat enskilda näringsidkare och privata juridiska personer att ordna användningen av sådana utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse så att kunder, de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra. Enligt beslutet gäller förordnandet offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i vilka det inomhus deltar över 10 (tio) personer och alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas i avgränsade utomhusutrymmen i vilka det deltar över 50 (femtio) personer i kommunernas områden i Egentliga Finland.

Förordnandet är i kraft 4.8.2021–31.8.2021.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet och därför har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SYDVÄSTRA FINLAND

Postadress: PB 4, 13035 AVI | Besöksadress: Självständighetsplan 2, Åbo

tfn 0295 018 000

registratur.sydvastra@rfv.fi

www.rfv.fi

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

BESLUT

Regionförvaltningsverket upphäver förordnandet enligt 58 och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar (LSAVI/8580/2021) som meddelades den 3 augusti 2021 för kommunernas områden i Egentliga Finland för perioden 27.8.2021–31.8.2021.

Motivering

Väsentliga bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

I 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att en i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt ska, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att:

- 1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna;
- 2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta; och

3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

Aktörer som disponerar över utrymmen som avses i paragrafens 3 momentet ska dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så gles som det bara är möjligt med beaktande av särdragen i verksamheten i fråga och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

Enligt 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar kan regionförvaltningsverket om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 momentet uppfylls är nödvändigt, kan det organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunen meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som anges i 5 momentet, enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska ordnas så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap de facto kan undvika i 4 momentet avsedd närkontakt med varandra. Av beslutet ska det framgå att aktören kan fullgöra sin skyldighet genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag. I beslutet ska det dessutom redogöras för vad som avses med utrymmen som är öppna för allmänheten och utrymmen avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse samt närkontakt. Regionförvaltningsverken kan fatta motsvarande beslut inom sin region om åtgärderna är nödvändiga inom flera kommuners områden. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Ett beslut som avses i 1 momentet får fattas om:

- 1) incidensen av covid-19 i sjukvårdsdistriktets område per 100 000 invånare över de 14 senaste dygna för vilka information finns att tillgå är minst 25; och
- 2) det i kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt och som enligt ett sakkunnigutlåtande utgör en betydande risk för att nya smittor sprids i regionen.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Det epidemiologiska läget och sakkunnigutlåtanden

Regionförvaltningsverket har den 25 augusti 2021 bett Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt om en sakkunnigutlåtande om huruvida förutsättningarna för ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls i sjukvårdsdistriktets område.

Enligt Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts sakkunnigutlåtande av den 26 augusti 2021 är det senaste incidenstalet som Institutet för hälsa och välfärd har tillgång till för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts område 182,1 för perioden 9.8.2021–22.8.2021. Enligt sakkunnigutlåtandet är smittkällorna vanligast hos personer som bor i samma hushåll och närstående (släktingar, vänner). Antalet smittor i samband med utlandsresor har ökat. Enligt sakkunnigutlåtandet har däremot antalet smittor i samband med restauranger och festivaler klart minskat under de tre senaste veckorna. 36 % av alla som fick smittan hör till åldersgruppen 15–29 år.

Enligt sakkunnigutlåtandet var smittspårningsprocenten 74 % vecka 33. Veckorna före det var den något över 80 %. Relativt omfattande klarhet fås gällande smittkällorna och enligt sakkunnigutlåtandet finns det inte smittkluster i området vilkas smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt som skulle påverka epidemikontrollen.

Enligt sakkunnigutlåtandet är de nu vidtagna åtgärderna, som omfattar allmänna hygienanvisningar enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar för aktörer som disponerar över utrymmen och dem som använder utrymmena, statsrådets restaurangbegränsningar, den regionala styrgruppens och sjukvårdsdistriktets rekommendationer för bekämpningen och den ökande vaccinationstäckningen, tillräckliga. Därför är ett beslut enligt 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar inte nödvändigt för att hindra spridningen av covid-19 i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt på det sätt som det avses i lagen.

Dessutom konstaterar sjukvårdsdistriktet i sitt sakkunnigutlåtande att det organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunen kan fatta ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar för sitt område om det i sitt område upptäcker okontrollerbara smittkluster. Enligt sjukvårdsdistriktets sakkunnigutlåtande är det för hanteringen av det epidemiologiska läget viktigt att poängtera betydelsen av 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar. Sjukvårdsdistriktet poängterar dessutom i sitt sakkunnigutlåtande att det fortsättningsvis finns en risk för att antalet smittor ökar till följd av smittor i samband med utlandsresor, studentevenemang och områden med invånare med utländsk bakgrund samt när restaurangbegränsningarna lindras.

Slutsats

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar kan regionförvaltningsverket om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 momentet uppfylls är nödvändigt, kan det organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunen meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som anges i 5 momentet, enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse ska ordnas så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap de facto kan undvika i 4 momentet avsedd närkontakt med varandra.

Enligt sakkunnigutlåtandet som regionförvaltningsverket fick är incidensen per 100 000 invånare över 14 dygn i Egentliga Finlands område nu 182,1. Regionförvaltningsverket konstaterar att coronavirusepidemin i Egentliga Finland alltjämt är i samhällsspridningsfasen. Enligt sakkunnigutlåtandet som regionförvaltningsverket fick av sjukvårdsdistriktet är smittkällorna vanligast hos personer som bor i samma hushåll och närstående (släktingar, vänner). Antalet smittor i samband med utlandsresor har ökat. Enligt sakkunnigutlåtandet har däremot antalet smittor i samband med restauranger och festivaler klart minskat under de tre senaste veckorna. Enligt sakkunnigutlåtandet hör 36 % av alla som fick smittan till åldersgruppen 15–29 år.

Enligt sakkunnigutlåtandet var smittspårningsprocenten 74 % vecka 33. Veckorna före det var den något över 80 %. Relativt omfattande klarhet fås gällande smittkällorna och enligt sakkunnigutlåtandet finns det inte smittkluster i området vilkas smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt som skulle påverka epidemikontrollen.

Sjukvårdsdistriktet anser i sitt sakkunnigutlåtande att de nu vidtagna åtgärderna, som omfattar allmänna hygienanvisningar enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar för aktörer som disponerar över utrymmen och dem som använder utrymmena, statsrådets restaurangbegränsningar, den regionala styrgruppens och sjukvårdsdistriktets rekommendationer för bekämpningen och den ökande vaccinationstäckningen, tillräckliga. Därför är ett beslut enligt 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar inte nödvändigt för att hindra spridningen av covid-19 inom Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt på det sätt som det avses i lagen.

Regionförvaltningsverket konstaterar att det enligt sjukvårdsdistriktets sakkunnigutlåtande i dagens epidemiologiska läge inte längre är nödvändigt att tillämpa 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar. Enligt sakkunnigutlåtandet uppfylls inte längre de föreskrivna förutsättningarna för att tillämpa paragrafen. På basis av ovan anser regionförvaltningsverket att beslutet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar omgående ska upphävas.

Regionförvaltningsverket konstaterar att antalet smittor i samband med offentliga tillställningar och allmänna sammankomster både när det gäller utrymmen inomhus och utomhus har varit nedåtgående i kommunernas områden i Egentliga Finland. Som helhet bedömt är dessutom antalet smittor som härstammar från offentliga tillställningar och allmänna sammankomster få i dagens epidemiologiska läge. Det är inte längre nödvändigt att särskilt begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster genom förvaltningsbeslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar för att hindra epidemispridning. Utgående från sjukvårdsdistriktets sakkunnigutlåtande till regionförvaltningsverket och regionförvaltningsverkets nödvändighetsprövning anser regionförvaltningsverket att det i dagens epidemiologiska läge gällande offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som tillräckliga bekämpningsåtgärder mot epidemispridning är hälsosäkerhetsåtgärder som förutsätts i 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar och övriga anvisningar och rekommendationer av myndigheter och sakkunniga aktörer.

På basis av ovan upphäver regionförvaltningsverket förordnandet enligt 58 och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar (LSAVI/8580/2021) som meddelades den 3 augusti 2021 för kommunernas områden i Egentliga Finland för perioden 27.8.2021 – 31.8.2021.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 58, 58 c, 58 d och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 §

1 § i statsrådets förordning (69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärсанvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av Tuomo Ollula, tfn 0295 018 000 (växeln).

Överdirektör (tf.) Ilkka Horelli

Jurist Tuomo Ollula

BILAGOR

Bilaga 1, kommunerna i Egentliga Finland

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls framlagt hos Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland till och med den 24 september 2021. Ett meddelande om att beslutet hålls framlagt har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande publicerades på regionförvaltningsverkets webbplats.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Egentliga Finland

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess kommuner om beslutet

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Egentliga Finlands räddningsverk

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Statskontoret

Avgiftsfritt